

Rugstreeppadden park Molenwater Middelburg

In Middelburg heeft tot ongeveer 2008 in park Molenwater Miniatuur Walcheren gelegen, dit was een versie van Walcheren waar diverse dorpen en steden van Walcheren in miniatuur te zien waren. Behalve de menselijke bezoekers waren er ook andere bewoners: rugstreeppadden. Deze dieren komen voor zover bekend al sinds 1954 voor in dit gebied. Door de vele schuilmogelijkheden en aanwezigheid van watertjes, die ieder winter ververs werden voelden de rugstreeppadden zich daar helemaal thuis.

Sinds 1970 werden de dieren actief beschermd door onder andere Catharina van der Slikke, zij zette zich in voor deze amfibieën. Toen de eigenaar van Miniatuur Walcheren het plan had om de watertjes in het park een blauw kleurtje te geven met kleurstof heeft zij zich hier stevig tegen verzet. Dit zou funest zijn voor de rugstreeppadden. In 2008 verhuisde Miniatuur Walcheren naar een andere locatie in Middelburg en bleef er na de sloop van de diverse gebouwen een park over met grachtjes en bosschages. De rugstreeppadden voelde zich er nog steeds thuis maar er moest een actief beheer gevoerd worden om de rugstreeppadden te behouden. In de winter werden de grachten schoon gemaakt en met vers water gevuld en in de zomer werden de eiersnoeren geïnventariseerd.

Bouwplannen en de rugstreeppadden

Intussen had de Gemeente Middelburg diverse plannen zoals het park volbouwen, gedeeltelijk bebouwen of er een parkeerplaats aanleggen. Na protesten en nieuwe inzichten werd door de Gemeente besloten het park opnieuw als park in te richten. Peter Sneltjes heeft zitting genomen in een klankbordgroep van bewoners voor het nieuw in te richten park. Alleen niet voor zichzelf maar om het belang van de rugstreeppadden te vertegenwoordigen. De Gemeente Middelburg stond open voor rugstreeppaddenvoorzieningen in het park om deze dieren te behouden. In het ontwerp werd gekozen voor een drietal betonnen schalen verdeeld over het park waar de dieren hun eieren in kunnen afzetten. Toen de daadwerkelijke aanleg van het park begon werd midden in het bestaande gebied een beschermd gebied gecreëerd. Dit beschermd gebied bleef gehandhaafd tot september 2020. Binnen de hekken lag nog een stuk van de gracht waar de dieren al jaren hun eieren in

Werksaamheden in het beschermd gebied.

Park begin 2020 met de drie paddenschalen. Rechtsboven: Calamitaschaal (tegen beschermd gebied), links de Westschaal en rechtsonder de Sloeschaal. De grote waterpartij is de Spiegelvijver.

Beschermd gebied na aanleg van het park; met betongaas tegen de eenden en hekken tegen de honden.

legden. Ten tijde van de Miniatuur heette dit de Noordvest. Voor het gemak hebben we deze naam gehandhaafd. Verder hebben we vier vijvers en een moerasgebied binnen de hekken aangelegd zodat ook ander amfibiesoorten daar hun eieren in kunnen afzetten. Binnen dit gebied lag nog een funderingsplaat waaronder de rugstreeppadden overwinterden.

Aanleg van beschermd gebied en overplaatsacties

De aanleg van het beschermd gebied vond plaats in maart 2019. Voordat de diverse waterpartijen in het park verwijderd werden hebben we in een periode van twee weken alle drill van de bruine kikker en gewone pad verzameld en in het beschermd gebied in de vijvers gelegd. Vervolgens zijn alle waterpartijen leeggestoken om te voorkomen dat er toch nog drill afgezet zou worden. In mei 2019 begon de sloop van de paden, betonnen bakken en andere obstakels in de grond. Tijdens de sloop ben ik daar aanwezig geweest om eventueel aanwezige rugstreeppadden en andere amfibieën weg te vangen en in veiligheid te brengen. In deze periode begon ook de voortplantingsperiode van de rugstreeppad. Ik had een sleutel van het hek dat rondom het hele park stond zodat ik ieder ochtend kon kijken of er eieren waren afgezet in het beschermd gebied of op een andere plaats in het park. Op één van die ochtenden trof ik een amplex aan van rugstreeppadden. Ik heb gelijk de uitvoerder erbij geroepen zodat hij kon zien hoe een rugstreeppad eruitziet. Overigens waren de medewerkers van deze aannemer erg geïnteresseerd in de rugstreeppadden. De aanlegperiode duurde de hele zomer van 2019. We hebben gedurende deze periode 16 eiersnoeren van de rugstreeppadden geteld.

Resultaten in 2020

Het park was begin 2020 gereed op een paar cosmetische zaken na zoals bomen planten, bankjes plaatsen en het plaatsen van afvalbakken. In 2020 begon Catharina met een onderzoek naar de waterkwaliteit van de schalen, Noordvest, Spiegelvijver en diverse moerasgebieden in het Molenwaterpark. Dit onderzoek vond plaats in heel 2020. Als je geïnteresseerd bent in dit onderzoek kun je een mailtje sturen naar secretaris@walcheren.knnv.nl.

Het jaar 2020 beloofde een spannend jaar te worden voor zowel de rugstreeppadden als voor de andere aanwezige amfibieën. De schalen van de padden waren klaar en de voortplantingswateren binnen het beschermd gebied bleven ook dit jaar gehandhaafd. We waren dan ook erg benieuwd waar de rugstreeppadden hun eieren in zouden afzetten. In februari hebben we al het water ververs van de schalen en Noordvest, samen met de medewerkers van de groenvoorziening Middelburg. Begin 2020 liepen we tegen een aantal onvoorziene zaken aan: kinderen gooiden kluiten en stenen in de voortplantingswateren en honden zwommen graag in de schalen. Evenals eenden, die vonden de schalen ook erg fijn om in te zwemmen en grondelen. Met als gevolg troebel water waardoor niet of moeilijk te zien was of er eiersnoeren in lagen. De oplossing was betongaas over het water tegen de eenden, hekken rond de schalen tegen de honden met daarop verbodsborden voor de baasjes, en het zoveel mogelijk verwijderen van stenen en kluiten zodat de kinderen hier niet mee konden gooien. In het voorjaar lag er al behoorlijk veel drill van de bruine kikker in de Noordvest. Ook in de moerasvijver binnen het beschermd gebied lag al veel drill. Op 4 mei vonden we het eerste snoer van de

Dril bruine kikker bij Calamitaschaal en rugstreeppaddensnoer.

rugstreeppad. Deze hebben we in een van de schalen gelegd. De eiersnoeren ontwikkelden zich maar ineens was alles weg. We vermoedden dat deze weggevangen zijn. In juni vonden we een eiersnoer in de Calamitaschaal. We waren zeer verheugd dat de rugstreeppadden de schaal hadden gevonden. De snoeren die we daarna vonden lagen allemaal in de Noordvest. Intussen naderde het eind van de zomer en zou het beschermd gebied opgeruimd worden en moesten de rugstreeppadden hun eieren in de drie schalen leggen. Catharina en ondergetekende drongen er bij de Gemeente Middelburg op aan of het mogelijk was dat de Noordvest gehandhaafd bleef evenals de betonnen plaat waaronder de rugstreeppadden overwinterde. Tot onze grote vreugde gaf de Gemeente Middelburg aan het buro dat het park had ontworpen opdracht een ontwerp te maken van het beschermd gebied waarbij de Noordvest en begroeiing daaromheen gehandhaafd moest blijven. Uiteindelijk is het een leuk ontwerp geworden en begin oktober werd de aanleg gestart. Ook toen heb ik er bij gestaan om eventueel aanwezige amfibieën in veiligheid te brengen.

Dit jaar zijn we verder gegaan met dit werk. We zijn benieuwd waar de rugstreeppadden hun eieren zullen gaan afzetten. Wordt vervolgd.

Catharina van der Slikke en Peter Sneltsjes,

Amfibieën werkgroep KNNV afdeling Walcheren

Catharina van der Slikke bekijkt een van de wateren.

Peter Sneltsjes legt het paddesnoer in de Sloeschaal.